

FACILITATI ACORDATE SOCIETATILOR COMERCIALE IN DOMENIUL PETROLULUI

Prezentarea de față are în vedere prevederile legale în vigoare la data de 31.03.2004

Legislație aplicabilă în domeniu

- Legea nr. 134/1995 privind Legea petrolului, publicată în M.Of. nr. 301/29.12.1995, modificată de:
 - Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 47/2002 de modificare și completare a Legii minelor nr. 61/1998 și a Legii petrolului nr. 134/1995, publicată în M.Of. 267/22.04.2002
 - Hotărârea Guvernului nr. 1152/2001 privind actualizarea valorii taxelor anuale pentru activitățile miniere și a amenzilor contravenționale prevăzute în Legea minelor nr. 61/1998 și în Legea petrolului nr. 134/1995, publicată în M.Of. 771/04.12.2001
- Ordinul nr. 14/1997 privind stabilirea listei perimetrelor de dezvoltare-exploatare și/sau exploatare ce urmează a fi date în administrarea în vederea desfășurării operațiunilor petroliere, publicat în M.Of. nr. 54/01.04.1997

I. Operațiunile petroliere

Operațiunile petroliere se realizează de persoane juridice, române sau străine, în condițiile legii, numai în cadrul unor perimetre stabilite în acest scop de către autoritatea competentă, care este Agenția Națională pentru Resurse Minerale (ANRM), agenție care reprezintă interesele statului în domeniul resurselor de petrol.

Legea nr. 134/1995, cu modificările și completările ulterioare prevede că prin operațiuni petroliere se înțelege ansamblul de activități privind explorarea, dezvoltarea și exploatarea unui zăcământ petrolier, înmagazinarea subterană, transportul și tranzitul petrolului pe conducte magistrale, precum și operarea terminalelor petroliere aflate în domeniul public al statului.

II. Autorități cu atribuții în domeniu

Autoritatea competentă însărcinată cu aplicarea dispozițiilor legale în domeniul petrolier este Agenția Națională pentru Resurse Minerale, organizată în subordinea Guvernului.

În domeniul resurselor de petrol, Agenția Națională pentru Resurse Minerale are competențe precum:

- a) gestionează resursele de petrol ale statului;
- b) negociază clauzele și condițiile acordurilor petroliere, încheie astfel de acorduri, reglementează operațiunile petroliere desfășurate în temeiul acestora, precum și al normelor regulamentelor și instrucțiunilor tehnice emise în aplicarea legii;
- c) confirmă rezervele de petrol și organizează fondul de date geologice și de exploatare, stocare, sistematizare și valorificare a acestuia; constituie fondul național de rezerve de petrol; datele oficiale cu privire la rezervele de petrol sunt cele înscrise în fondul național;
- d) efectuează studii, pe baza cărora fundamentează și stabilește, împreună cu Ministerul Finanțelor Publice, prețul petrolului extras în România, precum și tarifele prevăzute de lege;
- e) urmărește și verifică producția petrolieră pentru calcularea taxelor și a redevențelor;
- f) urmărește aplicarea măsurilor stabilite pentru protecția suprafeței și a subsolului în cursul operațiunilor petroliere;
- g) controlează respectarea de către titular a prevederilor din acordul petrolier, precum și a celor din normele, regulamentele și instrucțiunile din domeniu și dispune măsuri pentru respectarea acestora;
- h) ordonă sistarea lucrărilor geologice sau de exploatare executate în afara perimetrului instituit, a celor fără documentații tehnice aprobate, precum și a celor care, prin modul de desfășurare, pot conduce la exploatarea nerațională și la degradarea zăcămintelor, până la înlăturarea cauzelor care le-au produs;
- i) elaborează și ține Cartea petrolieră; actele juridice și documentele neînregistrate în Cartea petrolieră nu sunt opozabile terților;
- j) constată și notifică nerespectarea prevederilor Legii nr. 134/1995, cu modificările și completările ulterioare.

III. Punerea în valoare a resurselor petroliere

Resursele de petrol se dau în administrare regiilor autonome sau se concesionează de către Agenția Națională pentru Resurse Minerale. Durata concesiunii nu poate fi mai mare de 30 de ani.

Agenția Națională pentru Resurse Minerale stabilește anual lista perimetrelor care se dau în administrare sau în concesiune și o va publica în Monitorul Oficial al României.

1. Inițiativa dării în administrare sau în concesiune

Inițiativa dării în administrare sau în concesiune aparține Agenției Naționale pentru Resurse Minerale.

Inițiativa concesiunii poate aparține și persoanelor juridice române sau străine care probează interesul de a li se acorda dreptul efectuării de operațiuni petroliere în acest regim. În vederea concesiunii, persoanele juridice române și/sau străine vor fi selecționate prin apel public de ofertă.

În ofertele prezentate, ofertanții vor face dovada capacității financiare și a competenței tehnice necesare îndeplinirii prestațiilor, așa cum sunt ele propuse prin apelul public de ofertă.

Inițiativa solicitării dării în administrare aparține regiilor autonome abilitate pentru operațiuni petroliere.

2. Acordul petrolier

Darea în concesiune sau în administrare se realizează prin **acord petrolier**, încheiat de Agenția Națională pentru Resurse Minerale cu persoane juridice române sau străine.

Prin acord petrolier se înțelege orice act juridic încheiat, potrivit prevederilor Legii nr.134/1995, cu modificările și completările ulterioare, între Agenția Națională pentru Resurse Minerale și o persoană juridică română sau străină, în vederea realizării de operațiuni petroliere.

Acordul petrolier se încheie în formă scrisă și intră în vigoare după aprobarea lui de către Guvern.

Prevederile acordului petrolier rămân valabile pe toată durata acestuia, în condițiile existente la data încheierii sale.

Titularul unui acord petrolier poate transfera altei persoane juridice drepturile dobândite și obligațiile asumate numai cu aprobarea scrisă a Agenției Naționale pentru Resurse Minerale. Orice transfer făcut fără aprobare este lovit de nulitate.

Începerea operațiunilor petroliere în perimetrul dat în administrare sau concesiune se autorizează în scris de ANRM.

Legea prevede obligația persoanelor juridice străine care au obținut dreptul de a efectua operațiuni petroliere ca, în termen de 90 de zile de la data intrării în vigoare a acordului petrolier, să înființeze și să mențină, pe toată durata concesiunii și în condițiile acordului petrolier, o sucursală sau o filială în România.

În cazul în care doi sau mai mulți parteneri străini dobândesc drepturi petroliere cu privire la același perimetru, obligația înființării și menținerii unei sucursale sau filiale în România revine numai companiei desemnate să reprezinte interesele lor.

IV. Facilități acordate titularilor de acorduri petroliere

Legea nr. 134/1995, cu modificările și completările ulterioare prevede care sunt facilitățile acordate titularilor acordurilor petroliere:

- scutirea de taxe vamale a importurilor efectuate de titularii acordurilor sau de subcontractanții acestora, pentru bunurile necesare pentru executarea operațiunilor petroliere;
- scutirea de taxe vamale a importului de bunuri de uz gospodăresc și personal necesare personalului străin al titularului de acord, al companiilor afiliate și al subcontractanților străini ai acestora; bunurile care sunt scutite de taxe vamale de import se nominalizează în anexe la acordul petrolier;
- scutirea de taxe vamale a exportului cotelor de petrol convenite titularului acordului, precum și a exportului bunurilor importate de acesta și de personalul său străin, în condițiile prevăzute la punctul anterior.

Titularii acordurilor petroliere, persoane juridice străine, mai beneficiază de următoarele facilități:

- a) să efectueze operațiuni de încasări în valută, obținută din exportul petrolului din producția ce-i revine, și să rețină această valută în străinătate după achitarea obligațiilor față de statul român;
- b) în cazul în care vânzările petrolului ce-i revine titularului se fac în România, acesta are dreptul să transforme în valută convertibilă sumele obținute în lei, în condițiile legislației române, și să dispună liber asupra disponibilităților în valută care pot fi transferate în străinătate după achitarea obligațiilor față de statul român.

Facilitățile care se acordă titularului de acorduri petroliere se stabilesc pentru fiecare contract în parte și rămân nemodificate pe întreaga durată a acordului petrolier.

Livrarea de utilaje și echipamente, precum și prestările de servicii, legate nemijlocit de operațiunile petroliere realizate de titularii acordurilor petroliere, **persoane juridice străine**, în baza Legii petrolului nr. 134/1995, cu modificările și completările ulterioare se vor efectua cu scutire de taxă pe valoarea adăugată, iar furnizorii și prestatorii de servicii vor deduce taxa aferentă bunurilor și serviciilor achiziționate, destinate acestor operațiuni.

V. Regim sancționator

Nerespectarea de către persoanele juridice străine care au obținut dreptul de a efectua operațiuni petroliere a obligației de a înființa, în termen de 90 de zile de la data intrării în vigoare a acordului petrolier, și de a menține, pe toata durata concesiunii și în condițiile acordului petrolier, o sucursală sau o filială în România, constituie contravenție și se sancționează cu amendă de la 131.000.000 lei la 262.000.000 lei.

Nerespectarea de către titularul acordului petrolier a obligațiilor privind:

- elaborarea, pe baza acordului petrolier, de documentații tehnice și economice pentru realizarea operațiunilor petroliere și supunerea acestora aprobării Autorității competente;
- obținerea, întocmirea, ținerea la zi și transmiterea la termenele fixate toate datele, informațiile și documentațiile stabilite de Autoritatea competentă referitoare la operațiunile petroliere executate și la rezultatele obținute;
- îndeplinirea, în termenele stabilite, măsurile dispuse în scris de Autoritatea competentă în exercitarea atribuțiilor ce-i revin potrivit legii

constituie contravenție și se sancționează cu amendă de la 131.000.000 lei la 262.000.000 lei.

Constituie contravenții și se sancționează cu amendă de la 262.000.000 lei la 655.000.000 lei:

- titularul acordului petrolier nu-și îndeplinește obligațiile asumate cu privire la termenul de începere a operațiunilor petroliere;
- titularul acordului petrolier continuă sistarea lucrărilor pe o perioadă mai mare de 30 de zile fără acordul Autorității competente;
- utilizează metode sau tehnologii de exploatare, altele decât cele aprobate de Autoritatea competentă;
- execută operațiuni petroliere fără autorizație;

În aceste patru cazuri Agenția Națională pentru Resurse Minerale poate retrage administrarea sau concesiunea dacă titularul acordului petrolier, în pofida sancționării contravenționale și/sau a notificării ce i-a fost făcută, nici după 30 de zile de la primirea acesteia nu respectă obligațiile prevăzute.

- neexecutarea de lucrări de dezvoltare și explorare a zăcămintelor de petrol numai pentru rezerve confirmate de Agenția Națională pentru Resurse Minerale, în conformitate cu normele elaborate de aceasta, ținând cont și de practicile internaționale;
- nerespectarea de către titularul acordului petrolier a obligațiilor:
 - de a respecta normele, regulamentele și instrucțiunile emise în aplicarea Legii nr. 134/1995, cu modificările și completările ulterioare, și prevederile acordului petrolier;

- de a se asocia, la solicitarea Agenției Naționale pentru Resurse Minerale, cu titularii unor perimetre adiacente, în cazul în care se constată, prin lucrările executate, continuitatea hidrodinamică a zăcămintului în acele perimetre, pentru a se asigura o valorificare eficientă a rezervelor;
- de a utiliza cu prioritate, în executarea operațiunilor petroliere, forța de muncă autohtonă cu calificarea corespunzătoare, precum și echipamente și materiale produse în România, în condiții de competitivitate.

Constituie contravenții și se sancționează cu amendă de la 655.000.000 lei la 1.310.000.000 lei:

- încălcarea obligației de a realiza operațiuni petroliere numai în cadrul unor perimetre stabilite în acest scop de către Agenția Națională pentru Resurse Minerale;
- încălcarea de către titularul acordului petroliere a obligației de a păstra confidențialitatea asupra datelor obținute de la Agenția Națională pentru Resurse Minerale și din activitatea proprie și să nu le difuzeze fără acordul acesteia;
- nerespectarea de către titularul acordului petrolier a obligației de a acorda statului român dreptul de preempțiune la achiziționarea acesteia, în condițiile prevăzute în acordul petrolier, pentru partea din producția de petrol ce-i revine.

Săvârșirea pentru a doua oară a vreuneia dintre contravențiile sancționate și pentru care legea nu prevede retragerea administrării sau concesiunii, se sancționează cu amendă, limitele amenzii prevăzute pentru contravenția respectivă fiind fixată la dublu.

Dacă Agenția Națională pentru Resurse Minerale constată încălcarea în continuare a dispozițiilor pentru care sunt stabilite sancțiuni va ordona sistarea lucrărilor geologice sau de exploatare executate în afara perimetrului instituit, a celor fără documentații tehnice aprobate, precum și a celor care, prin modul de desfășurare, pot conduce la exploatarea nerațională și la degradarea zăcămintelor, până la înlăturarea cauzelor care le-au produs.

Constatarea nerespectării obligațiilor și a săvârșirii contravențiilor, precum și aplicarea amenzilor se fac prin proces-verbal încheiat de personalul împuternicit al Agenției Naționale pentru Resurse Minerale.